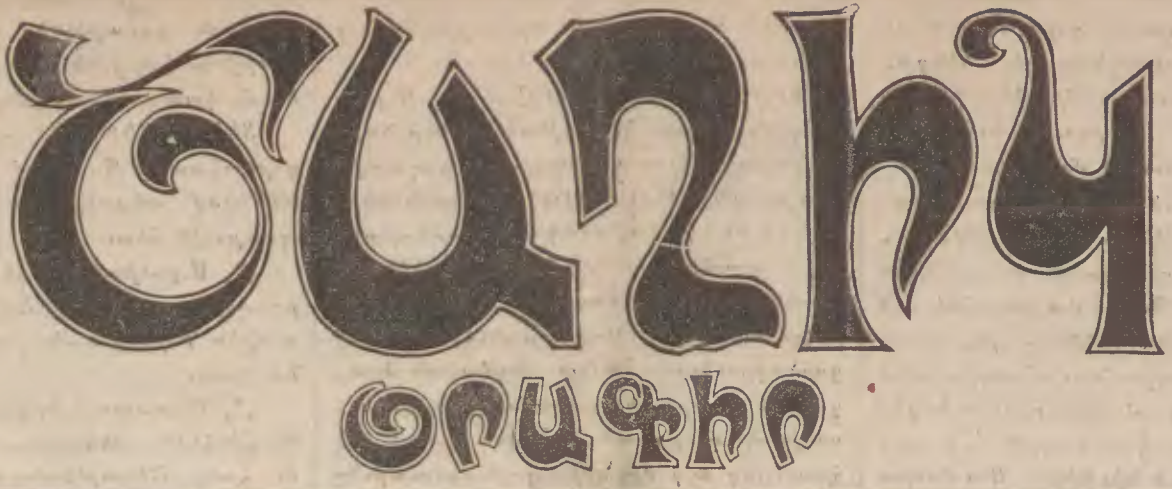

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ԳՐԱԴԱՐԱՆԱԿԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆ
ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ԳՐԱԴԱՐԱՆԱԿԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆ
ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ԳՐԱԴԱՐԱՆԱԿԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ԳՐԱԴԱՐԱՆԱԿԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆ
ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ԳՐԱԴԱՐԱՆԱԿԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆ
ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ԳՐԱԴԱՐԱՆԱԿԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆ

Bureaux de la rédaction du Journal Arménien DZAGHIK
Galata, Kourchounlou han, N. 7

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ԳՐԱԴԱՐԱՆԱԿԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆ
ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ԳՐԱԴԱՐԱՆԱԿԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆ
ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ԳՐԱԴԱՐԱՆԱԿԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆ

ԺԵՆԵՎԻ 10 ՓԱՐԱ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ԳՐԱԴԱՐԱՆԱԿԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆ
ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ԳՐԱԴԱՐԱՆԱԿԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆ
ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ԳՐԱԴԱՐԱՆԱԿԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ԳՐԱԴԱՐԱՆԱԿԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆ
ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ԳՐԱԴԱՐԱՆԱԿԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆ
ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ԳՐԱԴԱՐԱՆԱԿԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆ

ՆՈՐ ԹԵՐԹՈՆ

Վաղը, բարա, առաջին էջին
մէջ իբր քերթոն պիտի սկսիմ գե-
ղեցիկ վիպակ մը՝ զոր յաջապէս
«Մաղիկ»ի համար գրած է մեր հա-
մալեցի աշխատակիցը, Փայլակ:
Այդ նոր քերթոնը որ
ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ԳՐԱԴԱՐԱՆԱԿԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆ
ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ԳՐԱԴԱՐԱՆԱԿԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆ
ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ԳՐԱԴԱՐԱՆԱԿԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆ

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ

ԺԱՆՏԱԽՏԻՆ ԱՌԹԻ

Ժամատարը եւ անոր հետ Քոլերան
ընդհանրապէս նկատուած են իր մարդ-
կութեան երկու մեծագոյն պատմական
ներք. սակայն անորա, իրողութեան հա-
կառակ համոզումը մըն է ատիկա, որով-
հետեւ այսօր բոլոր քաղաքակրթ իրերի-
ներու մէջ հաստատուած առողջապահ-
կան նախադրուածքները միջոցներու շնոր-
հիւ, այդ համաճարակները չեն, որոնք
անթիւ մարդկային կեանքեր կ'արժե-
նեցնեն հակառակ կան ուրիշ հիւանդութիւն-
ներ, ինչպէս թորախտը, որոնք անհամե-
մատ աւելի մահ կը պատճառեն ի-
րենց ենթակներուն, եւ իրենց դոնորներու
թիւն ալ շատ աւելի է քան թուանշան-
ներով ուղեկը քաղաքակրթ իրերի-
րու մէջ ընդհանրացած հիւանդութեան
մը, զոր օրինակ թորախտը յարաւեւ
ընթացքը նկատողութեան առնել, դու-
րաւ կարելի է տեսնել թէ ժամատար-
տին եւ քոլերային շատ աւելի վտան-
գաւոր հիւանդութիւններու հանդէպ յա-
ճախ որքան անտարբեր կը դառնանք:
Հայտնուած է որ մէկ տարւածն մէջ թո-
քախտը այնքան կեանքեր կ'արժե մարդ-
կութեան, որուն հասնելու համար քոլե-
րան 35 տարիներու պէտք ունի. ուրեմն
թորախտը մէկ տարւածն մէջ քոլերային
35 անգամ աւելի թուով մարդիկ կը
մեռնեն: Երբ պատմութեան մէջ քիչ
դէպի ետ երթանք, պիտի տեսնենք, ո-
րինակի համար թէ, 19րդ դարու միջո-
ցին Թորախտը մէկ երեք անգամ քոլե-
րան մեծ համաճարակ պատճառած է,
ընդամենը 4-500,000 կեանքեր զոհ տա-
նելով իրեն, ինչքին այդ ահագին թիւը
եթէ բաղադրութեան գնենք թորախտի
մեռնողներու թիւին հետ, որ նոյն երկրին

համար տարին 150,000 կը հասնի, այն
ատեն շուտով պիտի համոզուինք թէ, ժա-
նատար կամ քոլերան չեն այսօր, մարդ-
կութեան մեծագոյն պատմականները նմա-
նապէս պաշտօնական վիճակագրութիւն-
ներ ցոյց կուտան թէ Ռուսիոյ մէջ տա-
րին 600,000 հոգիներ կը մեռնին թո-
քախտէ, Հայաստան է նաեւ թէ վեց
մեռնողներէն գրեթէ մէկը թորախտէ կը
մեռնի: Եւ ասոնք տակաւին մեռնողներն
են. հապա անոնք որոնք այդ հիւանդու-
թիւնէն բուժուած են եւ կը ապրեն: Եւ
ընդ մտաբերում, իրենց ոյժերը կը կոր-
սննան, աշխատութեան ամէն ինչ ինչ
կը զրկուին, միշտ տենդի ենթակայ, եւ
անողորմ հազը իրենց կոկորդը կը քերթէ:
Պարագայ մը շատ աւելի կը ծանրա-
ցնէ թորախտին հանգամանքը: Մարդ-
կութեան համար այս պատմական, իրեն
զոհ ընելու համար կը նախընտրէ 20-40
տարեկան երիտասարդ կեանքեր, որոնք
իրենց մեծահասակներուն ու իրենց պատ-
կանած համայնքին ամէնէն աւելի օգտա-
կար կարող էին ըլլալ:

Այսօր որ մայրաքաղաքի մէջ, ժա-
նատար մէկ քանի դէպքեր տեղի ունե-
նալու պարագան կը հաստատուի, եւ բո-
լոր նախադրուածքները միջոցները ձեռք
կ'առնուին կառավարութեան կողմէ: Բնա-
կան է որ մեծ ալ յորդորելէ վերջ ժո-
ղովորդը, որպէս զի իր կարգին գիտնայ
ամէն անհրաժեշտ խոհանրութեանց գոհա-
ցում տալ, մասնաւոր կերպով կը ծառ-
բանանք սա կէտին վրայ, թէ բոլորովին
աւելորդ է այն տեսակ մը իրարանցումը,
զոր կարգ մը անձեր ցոյց կու տան ի լուր
ժամատարի դէպքի մը գոյություն, մինչ-
դեռ նոյն այդ անձերը թերեւս կատարեալ
անտարբերութեամբ մը կը վարեն իր
ախտին դէմ, որ լուռ ու մունջ, կատա-
րեալ կանխապատրուածքներ մը ու յամա-
նուութեամբ իր գործը կը տեսնէ:

Երբ մէկ ալ, անկարծադր նկատուելու
չափ սակաւաթիւ չեն թորախտին դոնո-
րը. կարելի է թիւ մը կը կարգին տեսնել:
Ինչպէս անոր հանդէպ անտարբերութիւն
մը, ինչպէս անոր հանդէպ զանցառութիւն
մը:
Զաւելով հարկադրուած ենք ըսելու
թէ մեր պարագաները շրջանաւարտները
յաճախ լաւ որոնք են թորախտին համար,
այնքան հակառողջապահական պայման-
ներու մէջ կ'անցնեն իրենց կեանքը:
Մաւալի է որ աղող տողութեան նը-
կատմամբ եղած զանազան մասին մեր
գիտողները եւ մեր ընտանիքները իրարու
հետ կը մրցին: Տղաք շատ բաներ կը սոր-
վին ասանց ամենազոյնը քաղաքի մը իսկ
ունենալու իրենց կեանքի պէտքերուն մա-
սին, որուն հետեւանք կ'ըլլայ անարիւն
պատմանքներէն մը վերջ, հիմախառն
երիտասարդութիւն մը, եւ քանակն է որ
այս պայմաններուն մէջ ապրող անհա-
նէր, քերթումն ընտրելները ըլլալէ ան-
դին չեն անցնիր:

Շատ աւելի յանձնարարելի բան մը
պիտի ըլլար անձայն կերպով կեանքի ար-
մատը փորող հիւանդութեանց, ինչպէս
եղեցայ անոնց Այստահանդերձ, կէտ մը
կայ, որ ուշադրութիւնս չափազանց դու-
ւեց, երբ աչքերս կը պտտեցնէի թալ-
մըզին ուղղուած նամակներուն վրայ,
կէտ մը որ կրնայ ծառայել իբր բոլորովին
տարբեր հետազոտութեան մը մեկնակէտը:
Ինչի այնպէս թուեցաւ որ այդ այնքան
ընդարձակորէն գրուած նամակները եկած
էին անգլիական մողոլոլորին զիտու-
րաբար երկու գասակարգներուն կողմէ,
որովհետեւ անոնք գրուած էին կամ վա-
ճառականական եւ կամ թէ կրթական
տեսակէտներով: Այս իրողութիւնը շատ
քննական կերպով մը կ'ապացուցանէ թէ,
օտար լեզուներու ուսուցումը կը հետա-
քըքըրէ լուր վաճառականները եւ ուսու-
ցիչները:
Ինչուհետեւ ընծայած չանկեանու-
թիւնը՝ առեւտրովը զբաղող անձներու
համար շատ անցնելու բան մըն է: Օտար

թորախտին հանդէպ, իրարանցում մը ցոյց
տալ, քան թէ ժամատարի եւ քոլերայի
նման համաճարակներու, որոնք երբեք
այնքան մեծ պատմական մը չեն մարդոց
համար եւ որոնք ժամանակի մը համար
միայն կուգան եւ աղմուկ մը հանելէ
վերջ կ'երթան:

ԳԻՏԱԿԱՆ ԷԶԵՐ

ԿՈՅՐ ԱՆԻՔԻ ԲՈՐՔՈՒՄԸ (Appendicite)

Իր թագադրութեան նախորդ օրն իսկ
այս ստակալի հիւանդութիւնն ընտելող
վիճակները մը կրկին այժմեան իսկ կու
տայ անոր, թէ եւ արդէն իսկ քանի
մը տարիներէ ի վեր շատերու մտաւոր-
նութեան առարկան, շատերու խօսակ-
ցութեան նիւթը ըլլալ ան Մանաւանդ
Եւրոպայի մէջ, վերջին քանի մը տարի-
ներու միջոցին շարժւել էր անցնել, որ չէր
անցնել, որ նոր վարակողը մը չգտնուէր
կոյր աղիքի բորքումը (appendicite) ըս-
ուած հիւանդութիւնն:

Կոյր աղիքի բորքումը, այստեղ հիւ-
անդութեան, անկէ մինչեւ քան ինչ որ տարի
մը անալ տակաւին պէտք եղածին պէս
ճանչցուած չէր, եւ թէ եւ գոյութիւն ու-
նէր, ու մարդուն ծագումէն, 6000
տարիէ ի վեր զոհեր կը տանէր ու կը
տանէր զի պէ կը գերեզման, բայց մինչեւ
վերջին ատեններս յատկապէս նշանակ-
չէր որոշ կերպով, եւ զայն կը չփոխէին
(Inflammation d'intestins) հետ: Բնախօսները
(Pérityphlite) ի հետ, քիմիկներ հետ, ներք-
նախադրութիւն բորքումը (Péritonite) կամ
պարզապէս աղիքներու բորքումը
(Inflammation d'intestins) հետ: Բնախօսները
ու անտարբերութեան կատարեալ պէտք
անոր իսկական ընդթիւն, անոր գոր-
ծունէութեան եւ հետեւանքներուն նկատ-
մամբ, այսօր իսկ շատ անվտանգ են այդ
հիւանդութեան, — appendicite ըսուածին, —
զարմանումը գործին մէջ, Ասկէ զատ կա-
րելի է նաեւ հաւատալ որ այդ հիւանդու-
թիւնը աւելի առաջ կ'երթայ, քանի կը
շատայն գործածութիւնը բորքումային
անուշիներու, (alimentation azotée) խա-
ղախտով ըմպելիներուն, գործիչ ուսե-
լիներուն, քանի մարդիկ կը նետուին
անկանոն կեանքին մէջ, քանի կ'աւել-
նայ չափազանց աշխատելու սովորու-
թիւնը, ջրադրուածութիւնը, մէկ բառով բո-
լոր այն ճակատագրային տանջանքները
որոնք՝ անբաժան քաղաքակրթութեան
կը նուազեցնեն մարդկային գործարանա-
ւորութեան հակազդեցիկ գործութիւնը եւ
զայն ենթակայ կ'ընեն հիւանդութիւնն:
Բուժ:

Ինչ որ պայման է, ամ է թէ,
կոյր աղիքի բորքումն խօսքը ըլլալէ
շատ առաջ, արդէն իսկ գոյութիւն ունէր
աղիքի այդ մասը որ իր արտադրողութիւն
գիւրադրուելու բնորոշը, արդէն իսկ եւ
թալակ էր ամէնէն գէշ ապականուածն
ուս:

Աղիք ըսուած խոցովակ որ իր գործ-
առնիկ ուղարկներով կը լեցնէ որովայնը,

միջին հաշուով տասը մէկը երկայնու-
թիւն ունի եւ ստամոքսէն մինչեւ միւս
անտոնանելի ծակը, երկու մասերու կը
բաժնուի. — 1. Նուրբ աղիք եւ 2. Հաստ
աղիք: Ասկէ զատ նուրբ աղիքն ալ իր
կարգին կը բաժնուի երեք անհաւասար
կտորներու եւ հաստ աղիքը նոյնպէս ե-
րեք կտորներու:

Արդ, նուրբ աղիքին երրորդ կտորէն
հաստ աղիքին առաջին կտորին անցնելու
տեղը պղտիկ յաւելուածական մաս մը
(appendice) կայ, տեսակ մը պղտիկ տու-
րակ, մատիտի մը հաստութեամբ եւ փո-
փոխելի երկայնութեամբ, ձեռնոցի մատի
ձեւով: Անա ամիկալ է կոյր աղիք ըս-
ուածը:

Պէտք է նկատի առնել որ այդ յա-
ւելուածական մասը բացարձակապէս ոչ
մէկ բանի կը ծառայէ բացի . . . բորքո-
ւելէ: Մարտողութեան մէջ ոչ մէկ դե-
պի իր խաղաղ Մնացորդն է փճացած գոր-
ծարանի մը, որ իր պայտօնը ունի ան-
շուշտ ատենօք, երբ մարդը անկանի իր
ընտանեական զարգացման աւելի ստորին
փուլերէն մէկուն մէջ կը գտնուէր: Բայց
այսօր անօգուտ է բացարձակապէս, եւ
ընդհանրապէս, շարունակական փորձանք
մըն է իր տիրող վիճակն, սա պատճառա-
ւոր, իր ծայր աստիճան զիւրազրու-
թիւնովը եւ որովայնի կոյուղիին բերանը
հաստատուած ըլլալով շատ անգամներ
վտանգաւոր բորքումներ կ'ունենայ, եւ
շրջակայ աղիքներուն վրայ ալ տարածե-
լով զանոնք, անպատճառ, յատալ կը բե-
րէ արուցքներ, կեղեր, փտութիւններ,
ծակծակներ, որոնք, կոյր աղիքին պատ-
ռելուն պարագային, օրինակի համար, ո-
րոնք խոցային խոցային մէջ խոցային յա-
ռալ կը բերեն ներքնախոցային ալ
բորքումները որոնցմէ ազատելու հա-
մար կատարուած հրաշք մը միայն պէտք է:

Կոյր աղիքը կոյր կողմէն գոյ-
ուած է տեսակ մը ինքնաշարժ դոնակով
որ կ'երթայ զուգակ (Valvule de Gerlach)
կը կոչուի:

Երկար ատեն կարծուեցաւ թէ, եթէ
պատճառմամբ այդ դոնակը բորքի կամ
արտերի, այն ատեն միայն կոյր աղիքի
բորքումով յառաջ կու գայ Բայց տես-
նելու այս շատ պարզ կերպը ընդուն-
ուած չէ համարուելի հիմա, եւ այսօր կոյր
աղիքի բորքումներու մեծագոյն մասը
յառաջ կ'ընկնէ կը նկատեն, այդ յաւել-
ուածական մասին մէջ օտար չիւթեր
մտնելէն, զոր օրինակ՝ ակաւայի խոցանա-
կի մաղեր, ոսկորի փշուրներ, պտուղի
կուտ, կապարի գնդակներ, մաղ, մե-
տաղի կտորներ, ձուկի փուշ եւ այլն:

Անա թէ ինչպէս համար, օտար կամ
կեղան կերած ատեն պէտք է զգուշա-
նալ կուտներն ալ միայն կ'ընկնէ: Եւ թէ
ինչպէս պէտք է նկատել կերակուելի աման-
ներու չժամգոտելուն. անա թէ ինչպէս
պէտք է միշտ թխել բոլորը, նկատի
առնելով որ անգործութիւն ունեցող մար-
դիկ կոյր աղիքի բորքումը ունենալու
ենթակայ են սքանչելի կերպով: Ուր էր
թէ մեծ ալ մեր պարագան բարի սո-
վորութեան հետեւելով մերթ ընդ մերթ
վարժութիւն ընէինք մաքրողական մը
անհետ:

Դժբաղդաբար սակայն, շատ մը օտար
մարմիններու համար անգործ կը մնայ
եւ է նախադրուածութիւն, որովհետեւ այդ
մարմինները նոյն իսկ տեղումն վրայ ա-
ռալ կու գան. այսպէս են, զոր օրինակ,
աղիքներու եւ մաղային աղտոտութիւն-
ները, եւ նոյնօրինակ բազմաթիւ ու բազ-
մատեսակ արտադրութիւններ: Ասանկ
պարագայի մը ընկելը չկայ, — վիճակա-
հանութեան խաղ մըն է, ուր բազմ
պէտք է ունենալ, զեռ ապրելու համար
Բայց լաւ է հոս աւելցնել որ, օտար
մարմին մը գոյութիւնը չի բաւար խոց-
ային առարկայ հիւանդութիւնը առաջ բե-
րելու համար Պէտք է նաեւ որ վերջ մը
գտնուի, լեռն կեղաւորութիւն (ulcération)
առաջ գայ եւ վերապէս վարակումը
տեղի ունենայ մանրէներու միջոցաւ:

Կոյր աղիքի բորքումը, հիւան-
դութիւն մըն է որ, իր այսքան աշխատ-
ու բազմաթիւ շարժանքներով, իրապէս
ոչ թիւ կը խնայէ: Բացարձակապէս կը
յարձակի տղուն վրայ ալ, կնոջ ալ, էրիկ
մարդուն ալ, ծերին ալ, ամէնուն ալ: Ասոր
հետ մէկտեղ, այնպէս կ'երեւայ թէ այնքան
կրնանք աւելի ենթակայ են անոր, եւ
շատ ուտող ու շատ խմող մարդիկը սա-
կաւապէս անհետ են աւելի: Ասորք բացար-
ձակ կանոններ չեն սակայն: Երբեք
քով շատ հազուադէպ ըլլալով հանդերձ,
— որովհետեւ կոյր աղիքը վարժուած տա-
րեկանին մօտերը կը սկսի թխուել բոր-
քումը, — նորէն, ուսումնասիրելու տես-
նելու են կոյր աղիքի բորքումը տա-
նապարհ Միւս ուտող տղաք ալ կան նոյն
ցաւը ունեցող:

Մէկ խօսքով appendicite, կոյր աղիքի
բորքումը ըսուած հիւանդութիւնը, որմէ
ընտելուած Էրուրէն է, կրնայ ամէնուս
ալ պատահիլ հաւասարապէս: Իբր աւելի
կամ նուազ նախադրուական միջոցներ
անոր դէմ, պէտք է չափազանց չուտել
եւ պնդութիւն ունենալ զգուշանալ բա-
ցարձակապէս, աղիքներն ալ ապանե-
լելով շարունակ:

Թէ եւ, այսքան ալ չի բաւար շատ
անգամ, առաջ:

Որով, երբ որ ցաւ մը զգաք ալ ե-
րանքին, — զապեք — մէջ, ցաւ մը որ ամէն
կողմ կը տարածուի մինչեւ փորը եւ
աղիքներ, եւ միւսնոյն ժամանակ բուռն
պնդութիւն մը ունիք, կը փութէք, ջերմ
ունիք, փորեղիկ կարծր է եւ լեզուիդ
աղտոտ, անվիշապէս բժշկին դիմեցէ՛ք:
Կրնայ ստամոքսային խանգարում մը
կամ տարբեր ու եւ նուազ վտանգաւոր
պատճառէ մը առաջ եկած ըլլալ այդ ա-
մէնը, բայց կրնայ նաեւ առաջ եկած ըլ-
լալ կոյր աղիքի բորքումէն, եւ այն
ատեն եթէ ուղեղ լուռ մնալ, ցաւալը է
վիճակները . . .

ԻՆՍՏ

Կ Ա Ր Ե Ի Ո Ր

Ամէն անոնցմէ, որոնք Գաղիկի հա-
ւաքանդ չեն կազմել, կը խնդրուի որ-
պէս զի հաճին մեղ վերադարձնել 364
եւ 375 թիւերը, որոնք իւրաքանչիւրին
փոխարէն պիտի ստանան երկուսը թիւեր:
Այսինքն ինչպէս ինչպէս ինչպէս
պայի զաղապարներուն հաղորդակց ը-
լալ եւ որ իր այսպէս ընկուն կը պարտի
իր մտաւորական հանգիստներուն մէկ մեծ
մասը: Ինչի, ըսել կուգայ, — տարօրինակ
թուեցաւ որ վկայութիւն տուողներու աղ-
անգին թիւին մէջէն մէկը չեղաւ եւ
մատնանի չըրաւ այն հանգիստը, զոր մարդ
կը զգայ արդի լեզուներու սովորով: Օղ-
տակարութիւնը լաւ բան մըն է, բայց
մինչեւ իսկ կը թալանուի օգտակարութեան
մէջ չի կայանար ամէն բան: Մեր մէջ
պէտք է գտնուի անասկներ, որոնք կը
արդի ոչ թէ սովորեցնելու համար, այլ
ատէ՛հ հանգի մը կարենալ զարդու հա-
մար միայն:

Պիտի ուղեղի քանի մը խօսք ընել այս
մասին մեր ունեցած անհոգութեան հա-
մար, նկատի առնելով թէ Անկո-Սաքսոն
միտքը, վերջին քառորդ դարու միջոցին,
միշտ վարանում մը ցոյց տուած է մտա-

ԱՆԿՈ-ՍԱԳՈՒՄԸ ՄԵՐԻՆ ՄԵՆՈՒՍՅՈՒՄԸ

(ԱՌԱՋԻՆ ԶՕԴՈՒՄԸ)
Իտուական է որ Անկո-Սաքսոն մա-
մուր, տարօրինակ կերպով մը, բոլորովին
անվտանգ խնդիր մը ձեռք կ'առնէ յաճախ
եւ զայն մեղմելու աստիճան առաջ կ'եր-
թայ: Չեմ գիտեր թէ ինչ պատճառով,
անցնալները բոլոր օրաթերերը իրենց
ուշադրութիւնը դարձուցին սա խնդրին
վրայ թէ, Անգլիոյ մէջ, արդի լեզուներու
ուսուցումը պէտք է թողարկուի թէ ոչ:
Մասնաւորաբար, թայմն էր որ սիւ-
նակներով համակ հրատարակել, բարեա-
նայի եւ կամ պարզապէս սղեւ թղթա-
կեցնելու կողմէ գրուած: Մտադիր չեմ
հոս խնդրոյ ուսարկայ բնիկ այդ ատեն
եղած ընդհանրապէս թիւները, մասնա-
ւանդ որ շատ լուրջ կերպով չէ որ հետե-

94249447

157265 40

նորքը քսանն երեք տարեկանին մէջ թող-
լի տկար ու պղտիկ խնկրի տէր մօր
հակողութիւնն տակ եւ անանկ հա-
ստութեան մը զլուխը, որ բաւականէն
եւելէ եւ իրեն հանգիստ կենալը մը աս-
տի ուղիցներու համարն Բայց այս մասին
որ զինքը պիտի յանդիմաննէ որովհե-
տ եւ իսկ ապուրտութիւնը բոլի ժառան-
ութիւնն ուրիշ երկու ժառանգութիւն-
նոր հետ ուտելուն, ինչ որ աս յառաջ
բուս որ, եկանք տս զաւառական ահ-
ելի քաղաքին մէջ թաղուեցանք, ուր
ստաց ձեղի, տիկին, արդէն ձանձրութե
հանք պիտի ըլլայինք, — կը չարու-
ակեմ:

Չ. Կասթիմ սնկած մը որ աղատեցաւ
զոր յոնամականութենէն, որմէ աս-
տիկին կը վախնար, Բարիք եկաւ իր
յլը դիւրը ձգելով ուր սն քաշուած էր
ամուսինն մասնանէն ետքը
Բաանեիւք տարեկան էր ըսի. — իբր
է իրաւագիտութիւն կը սովորէր:

(Շարունակելի)